

Gadaada ulasuudta

(TASS-iin materiaalnuudaar)

◆ Apreeliin tabanai yder germaaniin pravitelstvistvo bolbol nege milliaarda maarklin shine urihalamza gargaxa turai zaxiralta gargaba. Eneenei urda tee ene zillel janvaars harada baha nege urihalamza gargag-dahan baina. Ene xojordoxi urihalamza bolbol Ispaanidaxi interveence sangadaxiin, ezemden abahan Aavstrijaa xysed „xereglen abxilin“ ba saasadaa seregel zebseg ty-xieregin zorilgoor gargagda-han baina.

◆ Fraanciin pravitelstviin zasadaani respyyblikiin preze-deentiin tyryylege doru apre-elliin 4-nel yder bolzo, eneen deere pravitelstviin finaanso-vo zakoonoprojekt batalgadaba.

◆ Itaalihaa jirehen xojor zuu-gaad xynde samolihoodud-bom-bordiroovsiguud japoonaal aerodroomud ba sanxain or-rom sadar baina. Myn dain seregte japoonaal tala tee xa-baadaxiin tulada germaanihaa 50 lioodqiguud ba 45 samo-lihoodud—bombardiroovsiguud sanxal deere jiree.

◆ SSSR-ei xani nyxedei bylge-

mei propocnaalna soveedai zasadaani ende hajaxan Mad-riidta boloo. Eneen deere agraarna refoormiin instityyde-hee Peedro Torees gegse „SSSR-daxi xydee azalal teex-nika“ gehen teemeer, socia-lis paartiin oorgan „Klarid-dad“ gazeedel redaaktor Xa-viljev Byaano „SSSR-te xoro-godon aza huuxa erxe“ gehen teemeer ba deputaad Migyeels San andrees bolbol SSSR-ei ebte baidalai politika turai teemeer doklaaduudii xelehen baina.

◆ Germaaniin fašis zasag bolbol Aavstrida zalcbyyrge sadar jike koncentracioonno laager bariza baina.

◆ Apreeliin gurbanai yder, 15° itaaliinxid ba markaanuudaar byridxehen, xol-mag sereg Seyytehee Alxe-silras jireed, tendehee Ispaa-niin xito tala teese elbegeeg-dehen baina.

◆ Komuniis agitaaca xee geze gemnehen 39 niuurnuudal, te-denei 9 exener, jike procees varxaaviin ookrugal syydte syydlegdeze exilee.

Exrim staxaanovşa

Uhan zamal transportiin mexanilis ceexiin tookarbuudal dunda, 18 nahatai edirxen za-luu komosool ba staxaanovşa nyx. Zaarinov Aleksaan-daxi gegse xydelmeriledge baina.

Nyx. Zaarinov bolbol eerling-gee texniis sadabarii nelleed-geyi deeselylyze, staxaanovsk meetodeer xydelmerilxiin tala-lar nelleed bajalig oopdeoi bolhon baixa jym.

Nyx. Zaarinov xadaa xydel-meriee exilxehee xaxad caas tuxai tyryyn jireed, eerlinggee stanooqil serbenen boltoron arsaaza, xamag syreb detaalb-nuudiin sangadxaad, nyxe-deereze zergeleze, xydelmeriee exildeg baina.

Tiin hainaar xydelmeriledge deerehee, yder byriingee

plaanii ylyybselen dyyrgeze, hara byri plaanaa 250-300 proc-xyrter dyyrge.

Staxaanovşa nyxer Zaarinov hain ziseene eneegeer dyyrxe bişe, jyyb gexede, xydelmerilee baihan stanooqilne negete ebderdeggyi, stanooqilne seber, xododoo ja-larma haixan baldag jym.

Eneenhee gadana, eerlinggee sadabarii byri deeselylyxiin tula, profsojuuzna ba komso-moolol organizaacanuudta, ne-gen aktivistans bolzo xydel-deg baixa jym. Mynnee nyx. Zaarinov xadaa yrgen azalga-dai dunda politis-agitacioonno xydelmerilii jabuulsaaxaer prop-agandistnuudal kyyrsede hurza baina.

POLITIIS HEREMZEGYIN REZYLTAAD

Yngeregse maartiin hyylei yjeer, Jaruniin aimagta kol-xoozuudai uran haixanai ollim-piaada yngeregedehen baina. Ene aimagal kolxoozuud bol-bol xeden xonog urda ollim-piaada yngeregedexe tuxal aimgyisedkoomhoo medeesel abhan bolboşil, beledrelei tala-lar jaaxa argagyl hula bai-gaa. Jyyb gexede, ton ysee-xen kolxoozuud olimpaadada xabaadaa. Ene olimpaadada xadaa jyrenxiidoe mixanal sov-xooz ba aimagal organizaaca-nuudal xydelmeriledgedei xa-ruulhan noomernuudaar yn-gerhen baina.

Gadana, ene olimpaadiin zylliis xadaa politis herem-zeg aldahan baina gebel, eli-ryylegedehen aradal daisan Da-xanimaajeval „xoxiolnuudii“ xeregleze olimpaadiin noo-merto oruulhan ba myn my-neenei kolxoozno olioniitiin baldaltal otgo taaraxagyl, ud-xa sanaraa aldaxarixan yni zajaana 3 pjeesse xaruulhan baina.

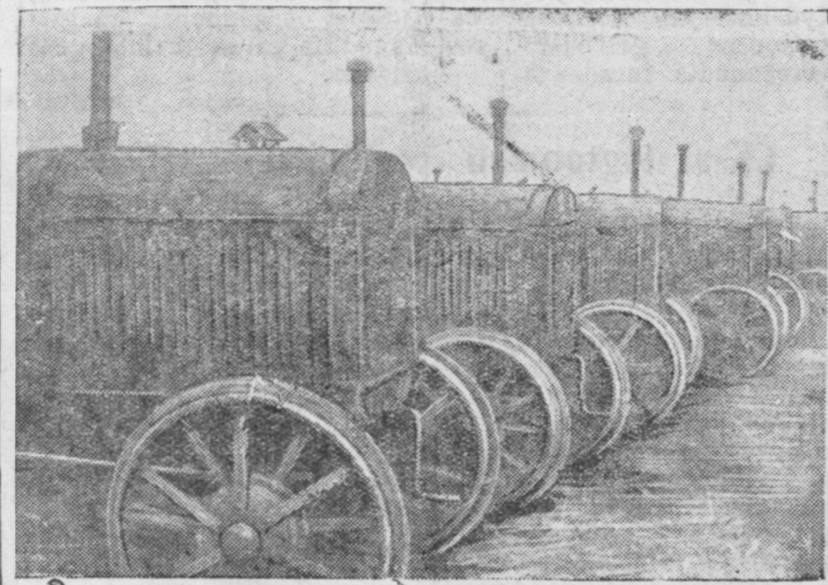
D. YLBERGYJEV.

Xroonika

SSSR-ei Verxooovno Soveedal prezidiyim bolbol Raskoolnik-ov F. F. gegşil SSSR-hee Bol-gaarida huugaa dyyrer exlete ty-leegşiliiin tuşaalhaa xylel-be.

**

SSSR-ei Verxooovno Soveedal prezidiyim bolbol nyxer A. V. Bakuulin gegşil zam nebereli-giin Aradal Komisaaral tuşaal-haa sylseleze, xynde azyiledbe-riiin Aradal Komisaar nyxer L.M. Kaganooviçil zam nebe-relgiin Aradal Komisaaral tu-şaalii dabxar daalsaxaer tom-lobo.

ZURAG DEERE Selengiin MTS-ei traaktorno park b. Bol remoontoo dyyrgeed baina.

Soveed Sojuuzda

Centralna gazeeduudhaa

● Ene zilde Staaln gooro-doi yilceenyid, skveernuud ba şaxaxna postolooguudaa 107 migan modon ba 84 migan burgaahan tarigdaxa baina.

● Saraatov oblastiin rajonnuudta 312 kolxoozno xyy-gedei laageruud emxidregde-xe baina. Ene zun ede laager-nuudta 20 migan xyygede amaraxa. Saraatov, Voolsko, Rtişev ba Balaasavo deere sanitaarna laageruud neeg-deze, edener xadaa ene zunai torşoo 12 migan xyygedil amaruulxa baina.

● „Miaasoolotin“ Leenins-ke priiske bolbol maarta ha-riingaa plaanlii dyyrgee. Ny-xer Şabaanovai brigaada byri jike amzaltanuudil tuilaa ge-bel, haringaa plaanlii maartiin 27-do 1.350 procent dyyr-gee.

● Goorki goorodoi zavoo-duud deere main negenel my-riiseen exilee. „Kraasnoje Sor-moovo“ zavoodai kolektiv

bolbol azaxulin şine ilaltanu-dil tuilaxin tulada main nege-nel socialis myriisee exilxiil uriallan, Goorkiilin ooblasti-in azaxuluudal byxil xydel-merişen, inzeneernyyd ba teex-nigyyde randaba.

● RSFSR dotor modourad-xalga exilee. Moskvaagal ba Riazaanska ooblastinuudal IIs-ma, Naara ba busad golnuud oruu tyryyşilin xeden migan kyybomeetr modon tabigdaa. Leenigraadal oblastida urad-xalal xydelmeride 14 migan xydelmerişen jabana.

● Main negen boltor Semi-palaatinska deere konserviin zavood aşaglalagada oruulgadaxaar beledxegdeze baina. Ene zavood bolbol zil dotoroo 50 milioon banka konserv ygeze şadaxa baina. Ene yjede syyd-ke soogoo 15 toonno produuk-ca ygeke xysetei kolbaasna şine zavood Irkyi deere aşag-lagada oroxo baina.

Deede hurguulinuudta ekzaamen xaişan goze emxidregdexeb

Soveed Sojuuzai byxil hur-guuliin oronuudaar hajiin sag-ta ekzaamenuud exilxens. SSSR-ei AKS-ai dergedexi deede hurguulinuudal xeregyydii er-xilxe Byxesojuzna Komiteed bolbol ekzaamenacioono seeliş yngeregxe gurimii batalba.

Predmeed byxenei talaar, ekzaamen bolbol gurba-dyrben yderynydte bolzo yngerxe. Jar-mar predmeedii jamar profes-sor gy, ali docent zaaza bai-gaab, terel, stydeentnyydi eerlingee zaaza baihan pred-meedeer ekzaamendaza şadaxa baina. Sloozno koompleksno disciplinenyydei zarim byle-gydyi xeden hurgagşanuud unşahan baigaa, ekzaame-nuud bolbol byxil kyyrs so-aege gy, ali argagyl uşarta.

kojor ekzamenatoornuudaar abtaxa baina.

Geograafis-toosoonoi, labora-toorno, masterskoidoxi kliniis xydelmeri g. m. praktiis xy-delmeritel barisaatal predme-dyydte tusagaar zaqooduud tog-toogdoxo baina. Zaqood ygel-ge xadaa, leklooonno kyyrişin ekzaamenhaa zaabol tyryyixe johotoi. Stydeent xadaa, praak-tikiin zaqoodii, gansaxan le praktiis xydelmeriin byxil laabarinuudil dyyrgehenegeer ayyleer ygeze şadaxa baina.

Xojor gy, ali deese olun predmeedydeer ekzaamen ygegyi stydeentnyyde xadaa, yvyzehee gargagdahan deere toologdoxo gy, ali urdiins ys-pevaajemostinuudhaa duldi-duulxa xojordoxi zildee yldeeg-dexe baina. Ene zilde nemete seessi helgedexei. Zarim uşarnuudta, gansaxan le insti-tyydei direktor eere, hurag-şadta akademiis yrişee usad xaxiin tyles tuhalamaa zyyl-din uşarhaa, sag, bolzor bai-guulxa şadaxa.

Deede hurguuliin xeregyi dii exilxe Byxesojuzna Ko-miteed xadaa, xojordoxi zildee yldehen stydeentnyyde, yn-gergeşe zilde jamar predmeedeer „erxim hain“ segnelte abhan nem, tere predmeedeere da-xilitiin leekce şaganaxagyi-deeş bolzo geze toogtoogoo. Xojordoxi zildee yldegedş xadaa tyryyndee dyyrgehen, praktiis laboratoorno xydel-meriin talaar zaqoodhoo hul-lagdaxa. Eneenei saad tee, deede hurguuliin direktor xadaa, yngeregşe zildei ekzaa-menda predmeedydeere „dun-ia“ geze sengnelte abhan baigaa haans, zarim uşarnuud-ta stydeentnyydei daxilitiin ekzaamenuudhaa hullaza şada-xa.

ZAHABARI

„B. M. Ynen“ gazeedal apre-elliin 9-nei yderei noormoto, 2-dxi niurta „Taban buruu“ geze zyilde „Yneenei buruu“ gy, ali...“ ghehili „Yglin buruu“ gy, ali...“ geze zahaza unşaxa xeregetl.

Redaakca.

Xariiusalgata redaaktorii tyr oroloşo G. DAŞACER

Buriaad-Mongol pedogogiis instityyd ba hurgagşanaral zildei yderei instityyd bolbol 1933 onoi namarai abalga somon-imenyid fakylsteedo ba otdileeniinydde abalga jabuulagdaxa: a) fizik-matematikin, b) xele ba literaturin, c) jested-naaniin. Gexetei xamta huragşanaral insitytyyde jestestvoznat otdileenide abalga baixagyl baina.

Instityyd bolbol xyşed dunda hurguuliin hurgagşanaral ledexee baina. Dunda hurguuliin dyyrgehen ba dooro dursagdahan predmeedy abalgin espetaani barihan nyxed instityyde abana: a) oros (bişelgeer, grammatika, literatuura, buriaad xelen (buriaaduudta matematiika, c) fizika, ç) xiimi d) politgarmoto ba xarixan- nei ali negen—aanğiliin gy, ali neemec, fraancyz (edene neglins, şileze ygexe).

Medyylge ygedexe direktori nere deere ygebe ba hime dokymeentnuudil xabsaruulaxa: a) todorxoi antibiotigrafi, b) dund hurguul dyyrgehen tuxal attestad, c) paasport (insitytyde oruul-jirexede zyylyxe), ş) gurban fotokartoçkanuud (malgalylyde xemzyren 3-4 sm. baigaa hain, tus kaartoçkanuud deere oruul-gar tabix ba gyrenei albangazaraer gerşelgedehen baixa jyo-d) sereget albanda xabaadaxa tuxai spravka (sereget albanda jyo-jhoor xabaadagşadta).

Medyylgenyydi abalga bolbol ene onoi ijyyniin 20-hoo-gustiin 1 xyrtter jabuulagdaxa. Abalgin ispeaani bolbol aavguş-hee 20 xyrtter jabuulagdana, stydeentnyydei toodo oruulaga—zarttiin 21-hee 25 xyrtter. Zaniatiin exilxe sag sentiabiriin i.

Byxil abtagşad bolbol xamlin batarar ba stipendiier, aly-voor xangadana. Byleneret stydeentnyyde kvartira ygtexegyl.

Medyylge ba dokymeentnuuda time adreşaar elbegete: Ulan-Ude, рабочая 20-педнститут—приемной комиссии.

Kaadr beledxelge tuxai anxaralaa tabixa

BARGAZAN. Bajan. Goloi somonoi Kaarl Maarksa ne-remzete kolxooz bolbol togto-honhoo xoşo tebxeer arban zil bolbo. Tilgebeşil, ene kolxooz-do kaadr beledxelgiin jabadal ton muu, byriş ygei şaxuu baihan baina.

Zişeelxede, enenei urdatee gansaxan avtomatiinatai baihan aad, mynee xyrtter eeriin, kolxoozol soofertoi bolzo şa-daagy, xarin hara nezeedei 400 tyxerig salin xyleheer on-doo gazarhaa xyniil (sooferil) abdag baihan jym. Mynnee yjede ene kolxooz bolbol 3 sooferil xereglexe boloo. Teed, edenii harin 400-400 tyxeri-geer xydelmerilylxeden nege zil soo xeden migan ty-

xerig gargagalagdaxa, kolxooz-niguudai azalal olzohoo xeden şineen zœri xahagdaxa bolno geeseb?

Ene kolxoozdo soofer bolzo şadaxaer xynyyd-zaluuşul-jahala olun ba hime specialiis-tnuudil beledxeer ysloovi tus kolxoozdo bil baihan bol-boşil, pravleeniin tyryylegeşe nyx. R. Zigzedei gegse ene şuxaliin şuxala xydelmerilii segnedeggyi baihan deerehe-nene bolno.

Uşar hime, tus kolxoozol pravleent (şine orohon tyryy-legşe nyx. D. Erdeniin) bolbol kolxoozniguudalga dundahaa dyrşeltei kaadrnuudil olonoor beledxelxin tulada, bolşevlig oroldolgo gargaxan şuxala.

S. O.

OROOTO KYLYTYRNYDYI JAROVIZAACADA ORUULALGA

(TYGESXEL. Exin 1-dxi niurta)

şil baigaa haans yder byri oroohoo xudxaxa şuxala.

Xerbee yrehee debteeze exil-xehee, xoşo 3-4 xonog yn-ger-xede, oroohonuudain 3 pro-centhoo doşoo zadaraa haans gy, all oroldoş zadaraa exil-xe-hegyi haans, 100 kgr. yre-hende 1-3 kilogram uha ab-xaar bodomzolzo daxin deb-teelge jabuulxa.

Ene debteelge jabuulxadaa, orohonuudaa 3-5 procenthoo deese zadaruulxagyn geşe gy, all oroohoişoo xaliha syme tylixee urgaşaxagyn tulada hainaar xaruulhaa.

Şinice, ovioos ba jaçmeens jarovizaacalxadaa, xojordoxi debteelge jabuulxa zuuraa for-maliinaar xural ugaalgin ar-agaar ugaaxa. Deere xelegdehe-nei jhoor, tyryyşingee deb-teelgi seber uhaar debteeze. Xojordoxi debteelgedexere-gelxe gehen uhan deere, 10 litr uhand 40 procentiin formaliin 33 kybişeske santim-eetr gy, ali 30 procentiin formaliin 44 kyb. sm. xexeer bodomzolzo formaliin nemexe. Ene xailmagaar (rastvooroor) debteelge bolbol seber uhaar debteehende adaliar jabuul-xa. Debteelge xehenegeşe hyyl-de xoroo nege zigdeer taraa-

xilin tulada oroohoo xudxaxa xeregetl. Hyyleerenş brezeent-ter xuxaza, 2 çaasai zerge xebtylyxe.

Xerbee obootoi yrehenei tempraturin 5 graadushaa deese bişe baibalans, yrehee xuşaatai-xebeerens 2 çaas xeb-tylyxe bişe, xarin 3 çaas xeb-tylyxe. Eneenei hyilde yrehe-negeşe xuşalga abza haisa xud-xaad, 20-26 sm. zubaanaar ooboolzo, gurbadaxi debteelge xyrtteroe baigaxa. Formaliinaar debteelgedehen oroohoo naranai gereleer şaruulxa otgo bolxo-gyi.

Gurbadaxi debteelgi mill uhaar jabuulxa. Xojordoxi ba gurbadaxi debteelge xojordi xoorondo ton baga sag garga-xiin tyles temesexe xeregetl. Eneenei tulada xeregelgedex-e uhaa xojor poorocdo xubaag-aad, negedexi debteelge for-maliinaar debteehen saghaa xoşo 6 çaas hyilde, xojordoxloo oroohoişoo uhaa be-jede tataza abhanai hyilde exilxe.

Şinicein yrehi jarovizaacal-xadaa AB preparaadaarşil jy-riin bolzor soo ugaaxada bol-no. Iigexede 1 toonno oroohon-do 2 kilogram xoro gargagal-xa. Jarovizaacalagdaxa şini-

boloo haans myn le ligexe şu-sala.

Debteelge jabuulxa yjedgee alduagaar yrehendeşe jike uha adxazarxio haa, oroohonş urga-za exilxe. Iime jyyme bolxogo-gyn tulada, yrehee nimegexe-ner oobooloo, tus soortiins 5-10 procent xural orooho nemeze, nolton oroohoişoo xudxaxa. Xuurai oroohonuud bolbol nolton oroohoişoo şilgi tataza abaad, urgaşaxan boltuul-dag.

Jarovizaacalagdahan yrehi seeljekliin tarldag deede apa-raadaar tarixa. Tilge gyi haa heja urgaza baihan eşlyyyde-ne yngedexe ba bisarxa baina. Jarovizaacalagdahan yrehe-tarilgiin noormodo tusgaar anxaralaa tabix xeregetl jyyb gexede, jarovizaacalagdahan orooho bolbol to noşog boldog, titeede muusa goşydog. Ii-miin tulada, jarovizaacalagda-gyl yrehee xedii şineen gazar-ta tarixa noormotoib, tere noo-rmooro taritil tullaxa şuxala.

Jarovizaacalagdahan yrehe-nei noormil olokodoo, yrehe-tarixa talmaquudtaa xubaag-aad tarixa.

Amagal gazarai tahaguud-ly, ali MTS uudal dergedexi tusagaar kyyrs dyyrgehen, jarovizaacalgiin teexnikil erimeer şudahan kolxoozolguud xadaa jarovizaaca jabuulxa johotoi.

Agrooom Mamiilov.